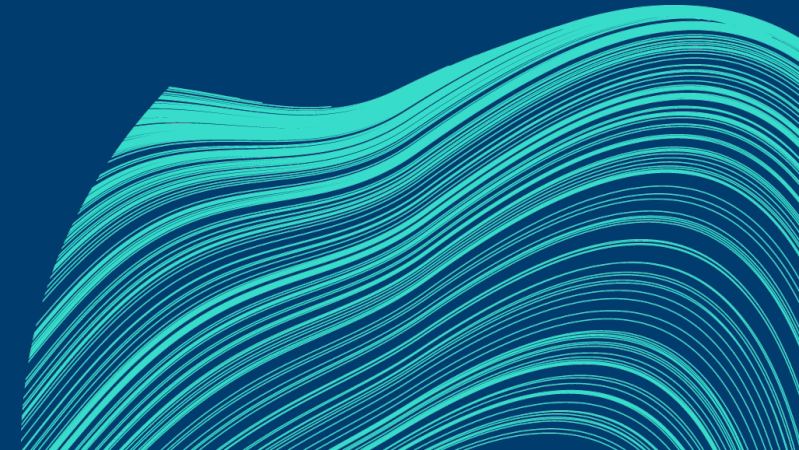

AI-aamu-webinaarit DigiFinlandin AI-hanke

Jenny Vuollet

22.1.2025

AI kokonaisuus: miten kaikki alkoi?

Lokakuu 2023
STM tilaama
AI selvitys
käynnistyy

Toukokuu 2024
STM tilaama
**Sote-
tekoälyn
juridiset
tulkinnat-
selvitys**
käynnistyy

Lokakuu 2024
STM ja DF
julkaisevat **AI
kokeilu-
rahoituksen**
Jaossa 2-3 milj, €

Tammikuu 2025
10 AI kokeilua
käynnistyy
hyvinvointialueilla
+ HUS

Maaliskuu 2024
DigiFinland julkaisee
**Tekoäly
hyvinvointialueilla
selvityksen**

Kesäkuu 2024
**SOTE-tekoälyn
ekosysteemi**
perustetaan

Joulukuu 2024
**Sote-
tekoälyn
juridiset
tulkinnat-
selvitys**
julkaistu

AI visiotyö
käynnistyy
alkuvuodesta
2025

Selvityksen suosituksia kansallisesti:

- Mahdollistavat laintulkinnat
- Tekoälyä edistävän verkoston perustaminen
- Rohkeasti kokeilemalla eteenpäin
- Kannustetaan edelläkävijöitä etenemään

Tekoälyhankkeiden ideahaku hyvinvointialueille

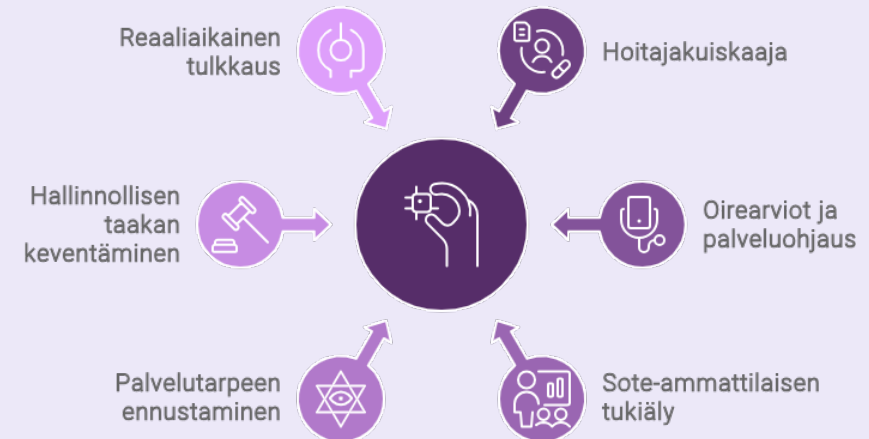
- Taustaa: Sosiaali- ja terveysministeriö haluaa rahoittaa 2-3 miljoonalla eurolla hyvinvointialueiden tekoälykehitystä. STM rahoittaa maksimissaan 50 prosenttia valittujen hankkeiden kustannuksista. Rahoitettavia hankkeita on noin 5–10. Rahoitusta voi saada 1.1.2025 jälkeen syntyneisiin kuluihin.
- Prosessi:
  - SOTE-tekoälyn ekosysteemi kerää verkkokyselylomakkeella **16.9.-25.10.2024** hyvinvointialueilta, HUS-yhtymältä ja Helsingin kaupungin SoTePe-toimialalta hankesuunnitelmia ja -ideoita
  - STM pyytää hakemuksista asiantuntijalausuntoja ja tekee **marraskuussa** päätöksen, keiden kanssa jatketaan suunnittelua
  - DigiFinland tekee **joulukuun alkupuolella** kokonaisehdotuksen STM:lle, miten jatkoon valitut hankkeet toteutettaisiin käytännössä
  - STM tekee lopullisen päätöksen rahoituksesta **vuoden loppuun mennessä**. Päätöksen julkaisu joko joulukuun lopussa tai tammikuun alussa
  - DF koordinoi kokonaisuuden pääsääntöisesti vuoden 2025 aikana hankkeiden kanssa

Tekoälyhankkeiden ideahaku hyvinvointialueille

Millaisia projekteja haettiin?

- Sisällöllinen rajausta haetuista käyttötapauksista:
  - ”Hoitajakuiskaaja”. Tekoäly nostaa potilastietoa ja hoitosuosituksia ammattilaisen ja asiakkaan väliseen keskusteluun tai hoitoprosessiin
  - Oirearviot ja palveluohjaus. Asiakkaiden tiedonhaun, itsehoitoprosessin ja palveluun ohjaamisen tehostaminen. Automaattinen palvelutarpeen tunnistaminen ja ohjaaminen ajanvaraukseen.
  - ”Sote-ammattilaisen tukiäly”. Testaaminen ja kehitysaskleet miten hyvin tekoäly pystyy rajatuissa tapauksissa tekemään diagnoosin ja antamaan hoitosuosituksen.
  - Palvelutarpeen ennustaminen yksilötasolla ja ennaltaehkäisevä interventio
  - Ammattilaisten hallinnollisen taakan keventäminen. Tuki esim. lomakkeiden ja lausuntojen laatimiseen.
  - Reaaliaikainen tulkkaus sosiaali- ja terveystieteissä
  - Joku muu perusteltu käyttötapaus
- Keskeistä saavutettavissa oleva vaikuttavuus kokeilussa tai sen perusteella tehtävässä laajamittaisemmassa käyttöönotossa hankkeen jälkeen
- Suositetaan ehdotuksia, jotka tukevat eri osapuolien yhteistyötä sekä kokemuksen ja ratkaisujen leviämistä
- Suhteellisen nopeasti toteutettavia ratkaisuja, jotka tuottavat konkreettisen tuloksen vuonna 2025 tai perustellusti vuonna 2026

Keskeiset vaatimukset rahoitettaville projekteille

- Projektin sitoutuu selvittämään siinä havaittuja lainsäädännön kehitystarpeita sosiaali- ja terveysministeriölle
- Projektin välittää tietoa ja käsittelee yhdessä SOTE-tekoälyn ekosysteemiverkoston kanssa sen keskeisiä kysymyksiä ja kokemuksia
- Projektin sitoutuu arvioimaan vaikutukset ja vaikuttavuuden THL:n arviointiohjeiden mukaisesti (valmistuu elokuussa 2024)
- Projektin edistää vastuullista tekoälyn hyödyntämistä perustuen tekoälyasetuksen vaatimukseen ja laadukkaaseen dataan (10 artikla)
- Projektin tekniset ratkaisut saadaan mahdollisuuksien mukaan kokeilua laajempaan kansalliseen käyttöön

Rahoitushaun tulokset

- Yhteensä tuli peräti **50 hakemusta** (DigiFinlandin tiedote)
- Haettu yhteismäärä: **10 M eur** (STM myöntää tässä haussa **2–3 M eur**).
- Karkeasti 50 % liittyy terveydenhuoltoon, 20 % sosiaalihuoltoon ja 30 % molempia palvelevia.
- Hakemuksia tuli tasaisesti luonnollisen kielen käsittelyyn, tietokonenäköön, syväoppimiseen, generatiiviseen tekoälyyn ja yhdistelmäratkaisuihin.
- Keskimääräinen haettu rahoitus (mediaani) oli 158 000 euroa.
- Hakemuksista toteutussuunnitelma oli tehty yli puolessa. Viidesosassa toteutus oli jo aloitettu ja viidesosa oli ideavaiheessa.

AI kokeiluprojektit

- **Hankkeeseen** on valittu rahoitettavaksi 10 kokeiluprojektia yhdeksältä hyvinvointialueelta + HUS. Lista valituista kokeiluista julkaistaan, kun sopimukset allekirjoitettu.
- **Kokeiluprojekteissa** alueet kokeilevat uutta tekoälyteknologiaa tai kehittävät kokonaan uutta ratkaisua. Kokeiluprojektien valinnassa on painotettu muun muassa kokeiltavan tekoälyratkaisun odotettua hyötyä ja vaikuttavuutta, innovatiivisuutta, ainutlaatuisuutta sekä markkinapotentiaalia ja skaalautuvuutta muille alueille.
- **Tavoitteena** on, että tekoälykokeilujen tuotokset (esimerkiksi tekniset ratkaisut, osaaminen, toimintamallit, julkiset arviointitulokset) ovat myöhemmin laajennettavissa ja käytettävissä myös muille hyvinvointialueille.
- **DigiFinland** vastaa AI-hankkeen kokonaistoteutuksesta, rahoitettavien tekoälyprojektien koordinoinnista ja seurannasta, hankkeen tulosten kokonaisarviointista ja raportoinnista. DigiFinland nimeää jokaiselle kokeiluprojektille yhteyshenkilön tukemaan tiedonkulkua projektien ja DigiFinlandin välillä
- **STM** (Sosiaali- ja terveysministeriö) toimii rahoittajana ja valvoo hankkeen etenemistä sekä varmistaa, että hankkeen tavoitteet ja tuotokset saavutetaan.
- **Hyvinvointialue** toimii osana tekoäly-hanketta AI **kokeilujen** toteuttajana.

AI-hankkeen sisällölliset tavoitteet

- Tuotetaan käytännön kokemusta ja arviointitietoa toiminnan tehokkuuden, palvelun laadun ja potilaiden terveyden edistämiseksi.
- Edistetään AI- osaamisen ja -ratkaisujen kehittämistä sekä kyvykkyyden kehittymistä valtakunnallisesti, samalla madaltaen kynnystä tekoälyratkaisujen käyttöön sote-sektorilla.
- Tunnistetaan skaalautuvia tekoälyratkaisuja, jotka voidaan laajentaa valtakunnallisesti ja/tai jotka mahdollistavat vientiä.
- Kartoitetaan lainsäädännön muutostarpeita ja riskejä sekä tehdään ehdotuksia.
- Tunnistetaan teknologioihin liittyviä hyötyjä ja mahdollisia riskejä.
- Edistetään datan saatavuutta ja julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä.
- Kehitetään hankintaosaamista AI-ratkaisujen ja –osaamisen hankinnoissa.

AI-hanke = DigiFinland koordinoima kokonaisuus

1. Hankehallinto hanketoimisto-palveluna
2. SOTE-tekoälyekosysteemin koordinointi
3. AI visiotyö
4. Kokeiluprojektien koordinaatio

DigiFinland tuottaa hankekokonaisuuden hallintaa STM toimeksiantona ja koordinoi valittujen tekoälykokeiluprojektien toteuttamista: seuraa, ohjaa ja arvioi niiden edistymistä ja tuotoksia sekä hoitaa viestintää projektien välillä.

DigiFinland tukee kokeiluprojekteja nimeämällä jokaiseen projektiin DigiFinlandin yhteyshenkilön, joka seuraa ja raportoi projektin etenemisestä ja toimii viestinvälittäjänä DigiFinlandin hanketoimiston, hyvinvointialueilla tehtävien kokeilujen ja STM:n välillä.

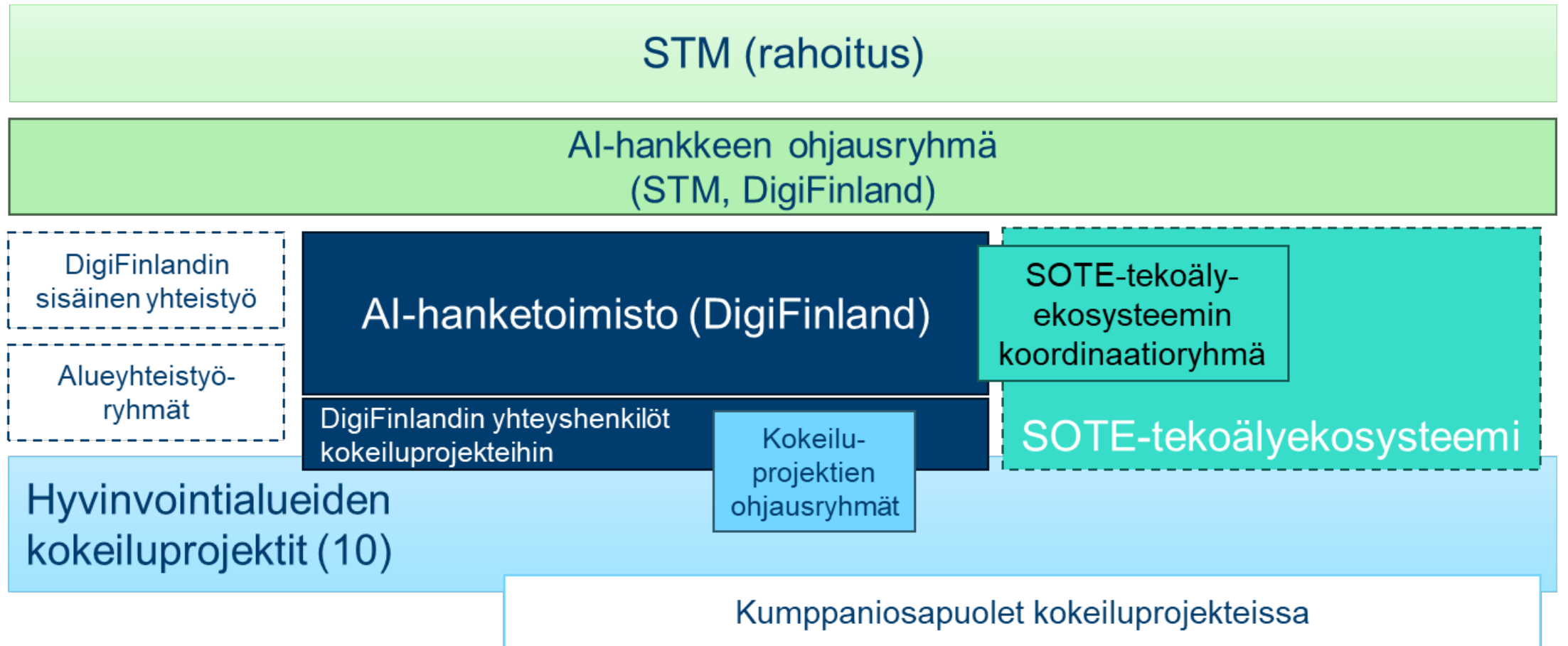
Hankkeen toteutumista ja tuloksia arvioidaan hankkeessa kolmesta eri näkökulmasta:

- Projektit arvioivat itse tekoälykokeilujensa onnistumista DigiFinlandin koordinoimana
- DigiFinland arvioi tämän tiedon perusteella edellytyksiä tekoälyn laajaan käyttöönottoon
- DigiFinland seuraa kokeiluprojektien etenemistä hankkeen aikana
- Tekoälyratkaisujen vaikuttavuutta arvioidaan erillisessä vaikuttavuusarvioinnissa (ei kuulu hankkeen rahoitukseen).

Organisoituminen

Tekoälykokeilujen vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi

- Kokeiluprojektit arvioivat itse tekoälykokeilujensa onnistumista, vaikutuksia ja vaikuttavuutta DigiFinlandin koordinoimana ja sitoutuvat luovuttamaan arviointitietonsa DigiFinlandille tulosten koostamista, täydentävää arviointia (tekoälyn laajan käyttöönoton edellytysten arviointi) ja loppuraportointia varten. Projektien itsearviointia valvoo DigiFinlandin yhteyshenkilö.
- Kokeilujen ensisijaisena tehtävänä on tuottaa tietoa tekoälyn vaikuttavuudesta. Projekteille on tarjolla THL:n tuottama tukimateriaali itsearviointia varten. Tukimateriaalissa kuvataan parhaiten vaikuttavuusnäyttöä tuottavat tutkimusasetelmat ja indikaattorit, joita projektien tulisi valita ja seurata projektin aikana. Tekoälyn käytöllä saatuja vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioidaan suhteessa kokeilulle asetettuihin tavoitteisiin.

